

Dosarul nr. 3ra-1428/18

prima instanță: Judecătoria Criuleni (Jud: V. Suci)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: I. Secieru, A. Danilov, I. Cimpoi)

ÎNCHEIERE

31 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Întreprinderea Individuală „Balaban Mihail”, reprezentantă de avocatul Grigore Placinta,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă Întreprinderea Individuală „Balaban Mihail” împotriva Consiliului orașenesc Criuleni, intervenienți accesorii Primăria orașului Criuleni, Serghei Ianenco cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii unei decizii

împotriva deciziei din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul depus de Întreprinderea Individuală „Balaban Mihail”, s-a modificat hotărârea din 20 februarie 2018 a Judecătoriei Criuleni în partea încasării cheltuielilor de judecată, în rest hotărârea primei instanțe s-a menținut,

c o n s t a t ă :

La 17 martie 2017, Întreprinderea Individuală „Balaban Mihail” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului orașenesc Criuleni, intervenienți accesorii Primăria orașului Criuleni, Serghei Ianenco cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii unei decizii.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 29 aprilie 1998, Primăria orașului Criuleni a emis decizia nr. 4-3.8, prin care a atribuit lui Serghei Ianenco un lot de pământ cu suprafața de 0,10 ha, din str. Ștefan cel Mare13, or. Criuleni pentru construcția casei de locuit și l-a obligat pe Serghei Ianenco, în termen de 30 zile, să se adreseze organelor locale de arhitectură și urbanistică pentru întocmirea certificatului de urbanism și în termen de 6 luni să comande proiectul casei de locuit persoanelor autorizate în acest domeniu.

Astfel reclamantul a invocat că prin hotărârea Judecătoriei Criuleni din 17 aprilie 2013 a fost admisă cererea lui Serghei Ianenco cu privire la executarea actului administrativ și a fost obligată Primăria or. Criuleni să execute decizia nr. 4-3.8 din 29 aprilie 1998 cu privire la atribuirea terenului pentru construcția casei de locuit din str. Ștefan cel Mare13, or. Criuleni și să elibereze lui Serghei Ianenco titlul de

autentificare a dreptului deținătorului de teren cu drept de proprietate asupra terenului pentru construcția casei de locuit pe suprafața disponibilă la data pronunțării hotărârii, însă nu mai mică de 0,0571 ha.

Reclamantul a menționat că, la 10 ianuarie 2017, Consiliul orășenesc Criuleni a emis decizia nr. 1/12 cu privire la executarea titlului executoriu eliberat în baza hotărârii Judecătoria Criuleni din 17 aprilie 2013, prin care a decis ca Primăria orașului Criuleni să întocmească planul cadastral al lotului de teren cu suprafața de 0,057 ha, să-l înregistreze în Registrul bunurilor imobile și să elibereze lui Serghei Ianenco titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, precum și a abrogat decizia Consiliului orășenesc Criuleni nr.7/5 din 23 decembrie 2015 cu privire la executarea unui titlu executoriu.

În acest sens, reclamantul a specificat că Consiliul orășenesc Criuleni nu a indicat în decizia nr. 1/12 din 10 ianuarie 2017 faptul că în baza hotărârii Judecătoria Criuleni din 17 aprilie 2013 și a deciziei Primăriei or. Criuleni din 29 aprilie 1998, a fost obligată Primăria or. Criuleni să îi acorde lui Serghei Ianenco un termen de 30 zile pentru a se adresa organelor locale de arhitectură și urbanistică în vederea întocmirii certificatului de urbanism și un termen de 6 luni pentru a comanda proiectul casei de locuit persoanelor autorizate în acest domeniu.

Astfel reclamantul a relatat că, la 31 ianuarie 2017, a depus cerere în adresa Consiliului orășenesc Criuleni, prin care a solicitat emiterea unei rectificări în decizia nr. 1/12 din 10 ianuarie 2017 și, în acest sens, să introducă în conținutul acestei decizii că se obligă Serghei Ianenco, în termen de 30 zile, să se adreseze organelor locale de arhitectură și urbanistică pentru întocmirea certificatului de urbanism și în termen de 6 luni să comande proiectul casei de locuit persoanelor autorizate în acest domeniu.

Prin răspunsul din 15 februarie 2017 a Primăriei orașului Criuleni, cererea a fost respinsă, având drept temei prevederile art. 70 din Legea nr. 317 din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, care stipulează expres procedura rectificării.

Reclamantul a considerat că Consiliul orășenesc Criuleni a emis ilegal decizia nr. 1/12 din 10 ianuarie 2017 cu privire la executarea unui titlu executoriu eliberat în baza hotărârii din 17 aprilie 2013 a Judecătoria Criuleni, întrucât în conținutul acesteia nu a stipulat expres faptul că Serghei Ianenco se obligă, în termen de 30 zile, să se adreseze organelor locale de arhitectură și urbanistică pentru întocmirea certificatului de urbanism și, în termen de 6 luni, să comande proiectul casei de locuit persoanelor autorizate în acest domeniu.

Întreprinderea Individuală „Balaban Mihail” a accentuat că prin decizia nr. 1/12 din 10 ianuarie 2017 cu privire la executarea unui titlu executoriu, Consiliul orășenesc Criuleni a acordat lui Serghei Ianenco o perioadă nedeterminată pentru a se adresa referitor la întocmirea certificatului de urbanism și comandarea proiectului casei de locuit.

Solicită Întreprinderea Individuală „Balaban Mihail” anularea deciziei Consiliului orășenesc Criuleni nr. 1/12 din 10 ianuarie 2017 cu privire la executarea unui titlu executoriu eliberat în baza hotărârii din 17 aprilie 2013 a Judecătoria Criuleni și obligarea pârâtului de a emite o nouă decizie cu privire la executarea titlului executoriu eliberat în baza hotărârii din 17 aprilie 2013 a Judecătoria

Criuleni, în care să fie indicat că se va obliga Serghei Ianenco în termen de 30 zile, să se adreseze organelor locale de arhitectură și urbanistică pentru întocmirea certificatului de urbanism și în termen de 6 luni să comande proiectul casei de locuit persoanelor autorizate în acest domeniu.

Prin hotărârea din 20 februarie 2018 a Judecătorei Criuleni acțiunea depusă de Întreprinderea Individuală „Balaban Mihail” s-a respins ca fiind neîntemeiată. S-a încasat din contul Întreprinderii Individuale „Balaban Mihail” în beneficiul lui Serghei Ianenco cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 lei (f.d. 74, 77-75).

Prin decizia din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul depus de Întreprinderea Individuală „Balaban Mihail”, s-a modificat hotărârea din 20 februarie 2018 a Judecătorei Criuleni în partea încasării cheltuielilor de judecată. S-a micșorat cuantumul cheltuielilor de asistență juridică, încasate de la Întreprinderea Individuală „Balaban Mihail” în beneficiul lui Serghei Ianenco de la 3000 lei la 1000 lei. În rest hotărârea din 20 februarie 2018 a Judecătorei Criuleni s-a menținut (f.d. 112-120).

La 18 iunie 2018, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 121).

La 21 august 2018, Întreprinderea Individuală „Balaban Mihail”, reprezentantă de avocatul Grigore Placinta a depus recurs împotriva deciziei din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Recurentul Întreprinderea Individuală „Balaban Mihail”, reprezentantă de avocatul Grigore Placinta, în motivarea recursului, a indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios.

Recurentul a menționat că instanțele de judecată au respins acțiunea în temeiul art. 16 alin. (1) Codul de Procedură Civilă și art. 2 din Legea contenciosului administrativ, invocând că persoana vătămată este orice persoană fizică sau juridică care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri.

Recurentul a accentuat că instanțele de judecată nu au ținut cont de hotărârea din 27 septembrie 2016 a Judecătorei Criuleni, prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Individuală „Balaban Mihail” împotriva Consiliului orașenesc Criuleni, intervenient accesoriu Primăria orașului Criuleni, fiind anulată decizia Consiliului orașenesc Criuleni nr. 7/5 din 23 decembrie 2015 cu privire la executarea unui titlul executoriu și obligat Consiliul orașenesc Criuleni de a emite o nouă decizie, în care să fie indicat că se va obliga Serghei Ianenco în termen de 30 zile, să se adreseze organelor locale de arhitectură și urbanistică pentru întocmirea certificatului de urbanism și în termen de 6 luni să comande proiectul casei de locuit persoanelor autorizate în acest domeniu.

În ceea ce privește dreptul lezat, recurentul a menționat că teritoriul Întreprinderii Individuale „Balaban Mihail”, care constă din piața agricolă mixtă se află în vecinătate cu terenul în litigiu.

La 28 septembrie 2018, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Consiliului orășenesc Criuleni, Primăriei orașului Criuleni și lui Serghei Ianenco, informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Pînă la examinarea cauzei, Consiliul orășenesc Criuleni, Primăria orașului Criuleni și Serghei Ianenco nu au depus referință la cererea de recurs, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibilă cererea de recurs formulată de Întreprinderea Individuală „Balaban Mihail”, reprezentantă de avocatul Grigore Placinta, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră în termen recursul declarat de Întreprinderea Individuală „Balaban Mihail”, reprezentantă de avocatul Grigore Placinta la 21 august 2018, din următoarele motive.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 22 mai 2018 a fost expediată în adresa părților la 18 iunie 2018 (f. d. 121), însă la materialele cauzei nu există dovada recepționării efective a acesteia de către participanții la proces. Totodată, recurentul conform recursului a susținut că a recepționat decizia instanței de apel la 22 iunie 2018.

Astfel, în atare situație și pentru a nu admite o ingerință disproporțională în dreptul de acces liber la justiție, dar având în vedere data expedierii deciziei contestate (18 iunie 2018), instanța de judecată a constatat că recursul declarat de Întreprinderea Individuală „Balaban Mihail”, reprezentantă de avocatul Grigore Placinta este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, materialele cauzei au confirmat faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinski v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, *de exemplu*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, *ibidem*, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră

că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Întreprinderea Individuală „Balaban Mihail”, reprezentantă de avocatul Grigore Placinta este formulată în baza art. 432 alin. (2) lit. c) Codul de procedură civilă, așa cum prevede art. 437 alin. (2), lit. f) din Codul de procedură civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), ibidem, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, ibidem, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Întreprinderea Individuală „Balaban Mihail”, reprezentantă de avocatul Grigore Placinta a formulat prezenta cerere după ce a avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”

adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Întreprinderea Individuală „Balaban Mihail”, reprezentantă de avocatul Grigore Placinta nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Întreprinderea Individuală „Balaban Mihail”, reprezentantă de avocatul Grigore Placinta se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Nicolae Craiu